

En utmaning för skolledare - att
bruka vetenskaplig kunskap om
skolans inre liv

Mats Ekholm
Karlstads universitet

Några av skolledarens huvuduppgifter

- Omfatta och hävda idéerna bakom skolans verksamheter
- Förstå lärande
- Bedöma och utveckla kvalitet

Pedagogiskt ledarskap

Lärare är ledare för elevernas lärande.

De leder genom att utmana, stimulera, stödja, följa, styra, bedöma, det lärande som den unge genomför.

Och genom att påminna de unga som inte ägnar sig åt att lära sig att det är den huvudsysslorna som de ska ägna sig åt.

Rektor är ledare för lärarnas arbete.

De leder genom att utmana, stimulera, stödja, följa, styra, bedöma, de insatser som lärare gör för att elevernas lärande ska ge avsett utfall.

Och genom att påminna de lärare som inte ägnar sig åt att leda elevernas lärande att ägna sig åt detta.

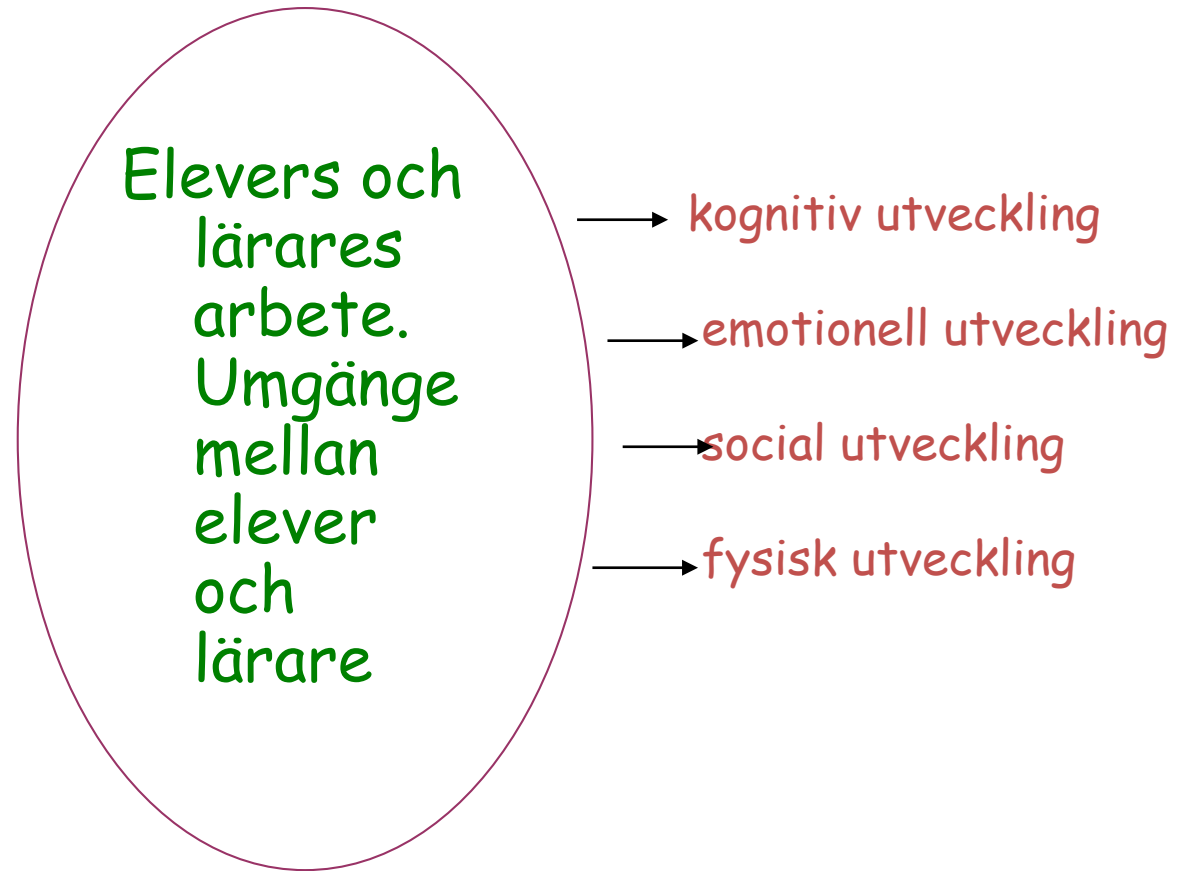
Vetenskapligt grundad kunskap

- o Systematisk och jämförande
- o Kontrollerbar
- o Ofärdig

Vanliga förklaringar till skolresultat

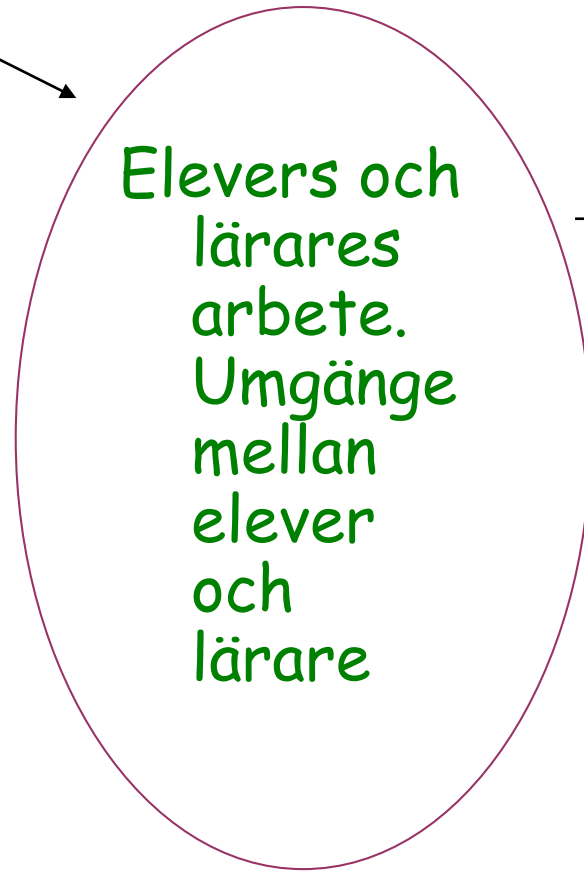
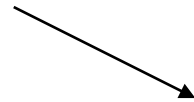
- o Elevernas bakgrund, motivation, begåvning
- o Läromedel
- o Lärare
- o Arbetsklimatet

Orsaker till lärande på skolnivå.

Orsaker till lärande på skolnivå.

Målmedvetenhet

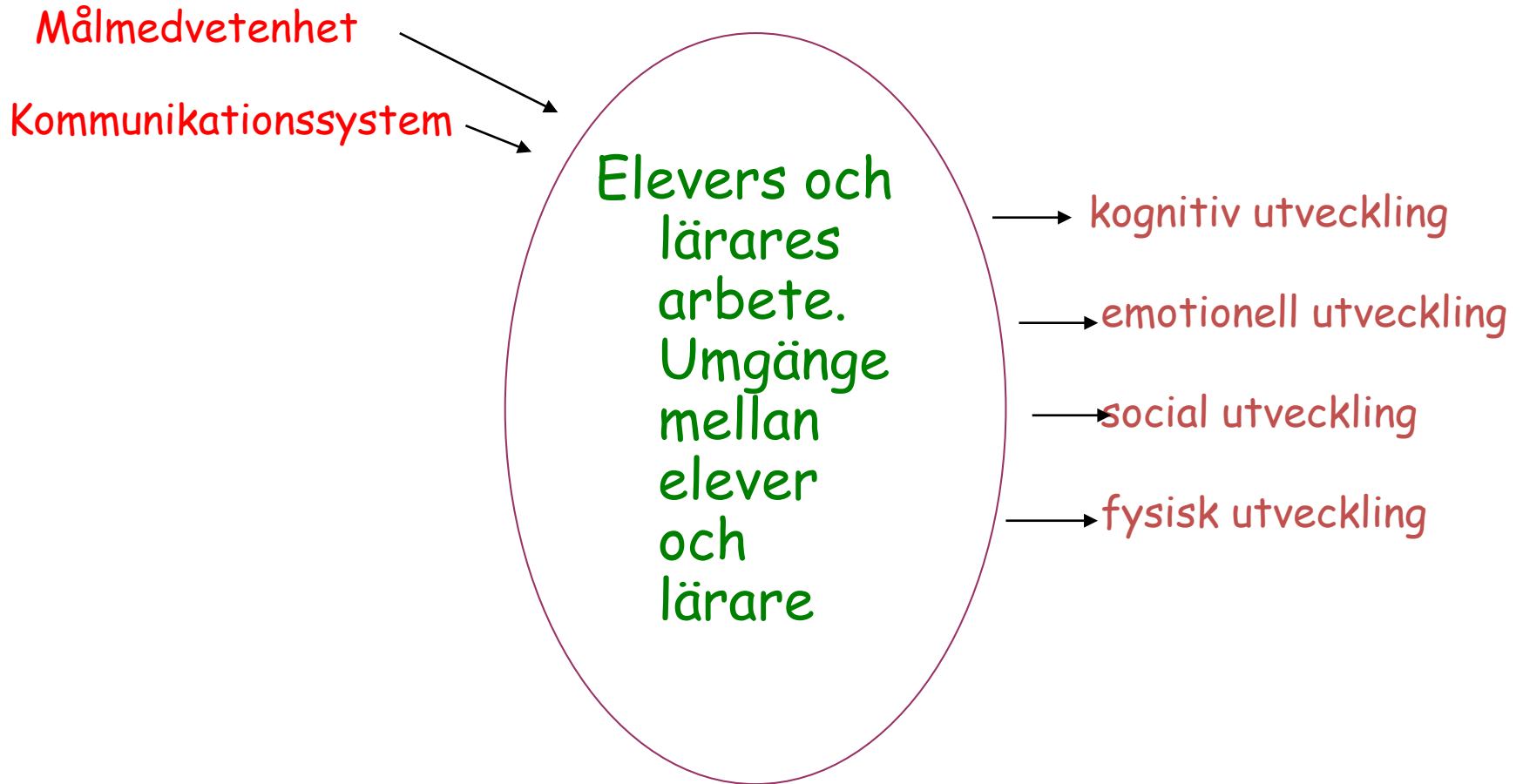
→ kognitiv utveckling

→ emotionell utveckling

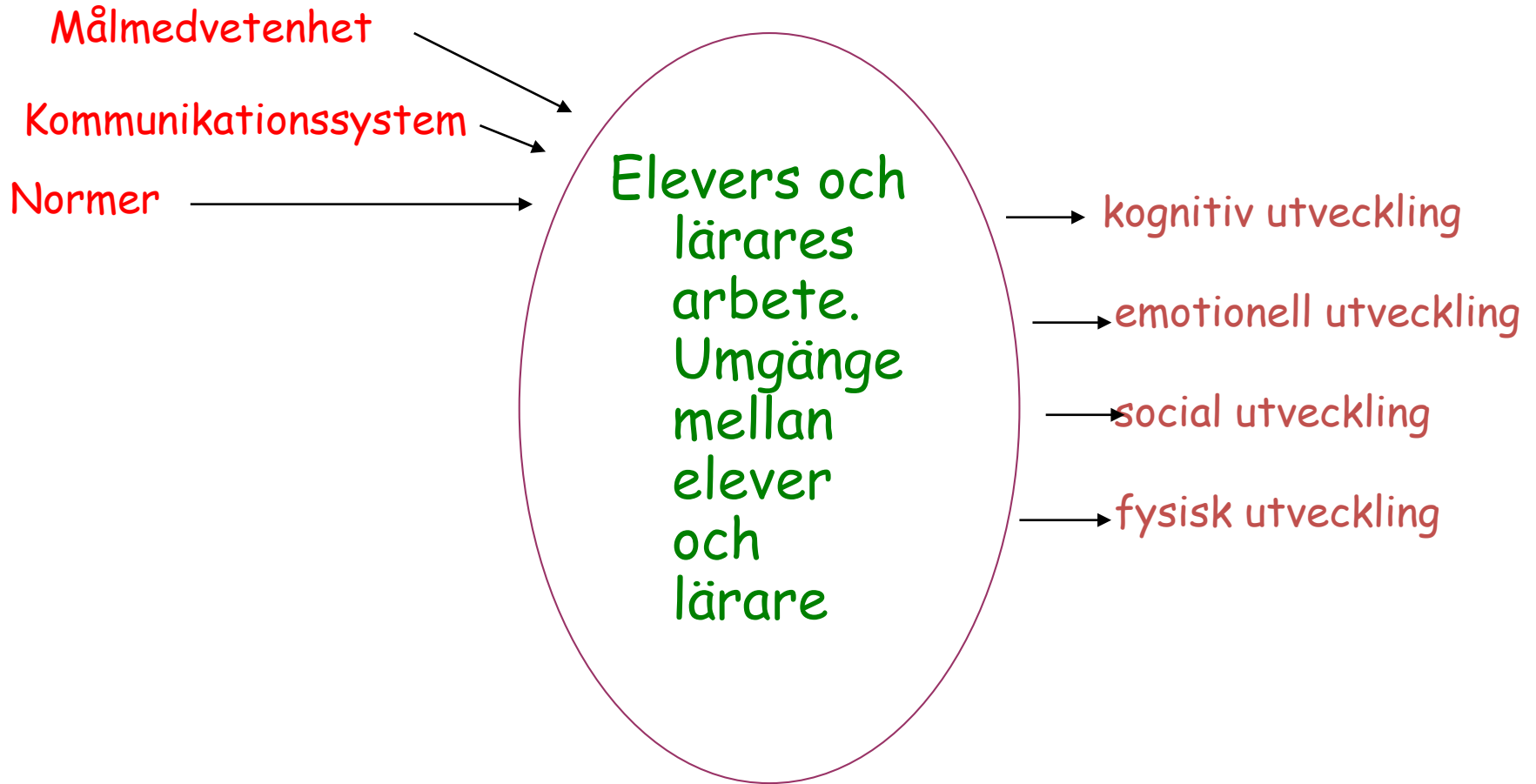
→ social utveckling

→ fysisk utveckling

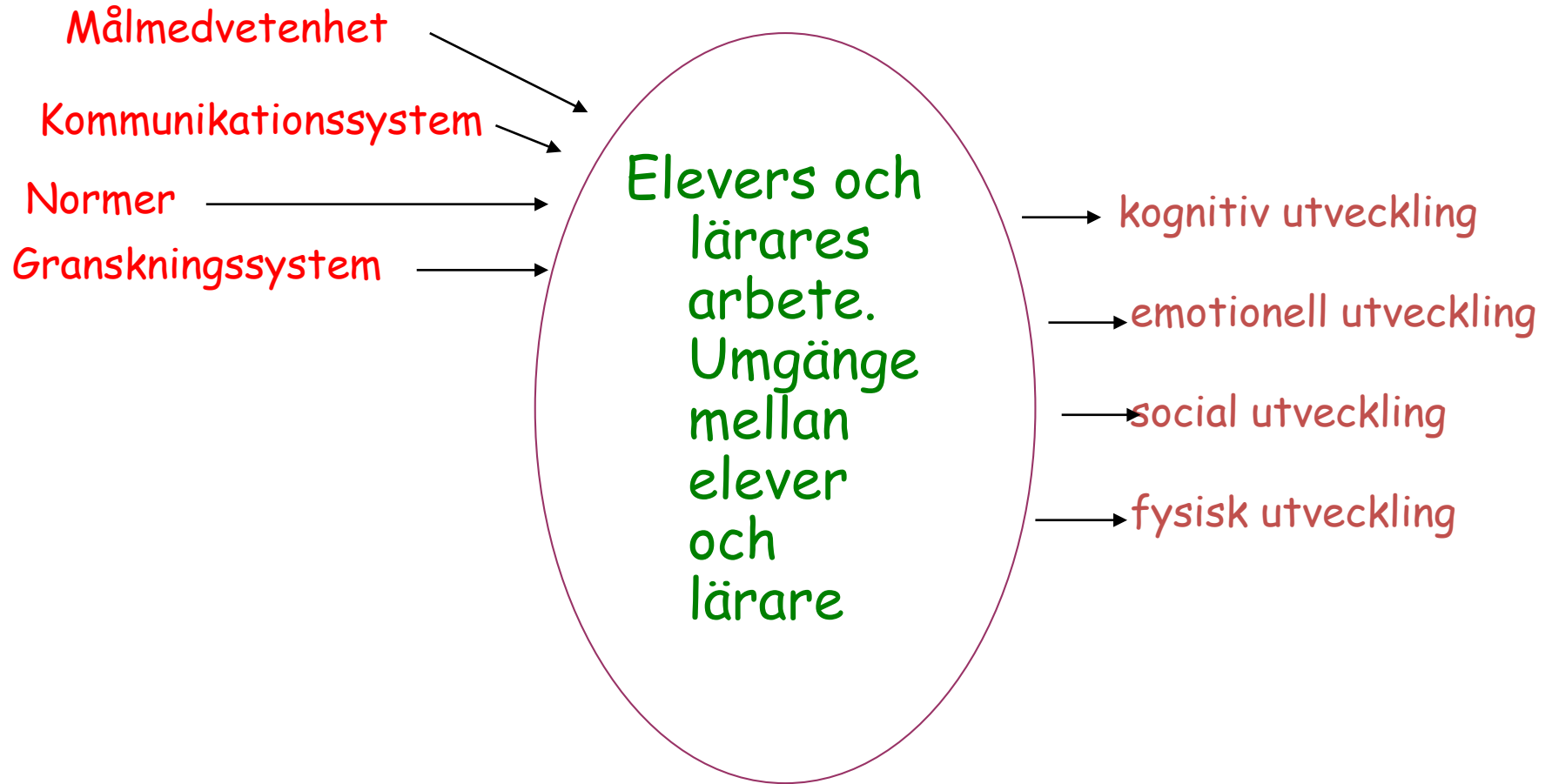
Orsaker till lärande på skolnivå.

Orsaker till lärande på skolnivå.

Orsaker till lärande på skolnivå.

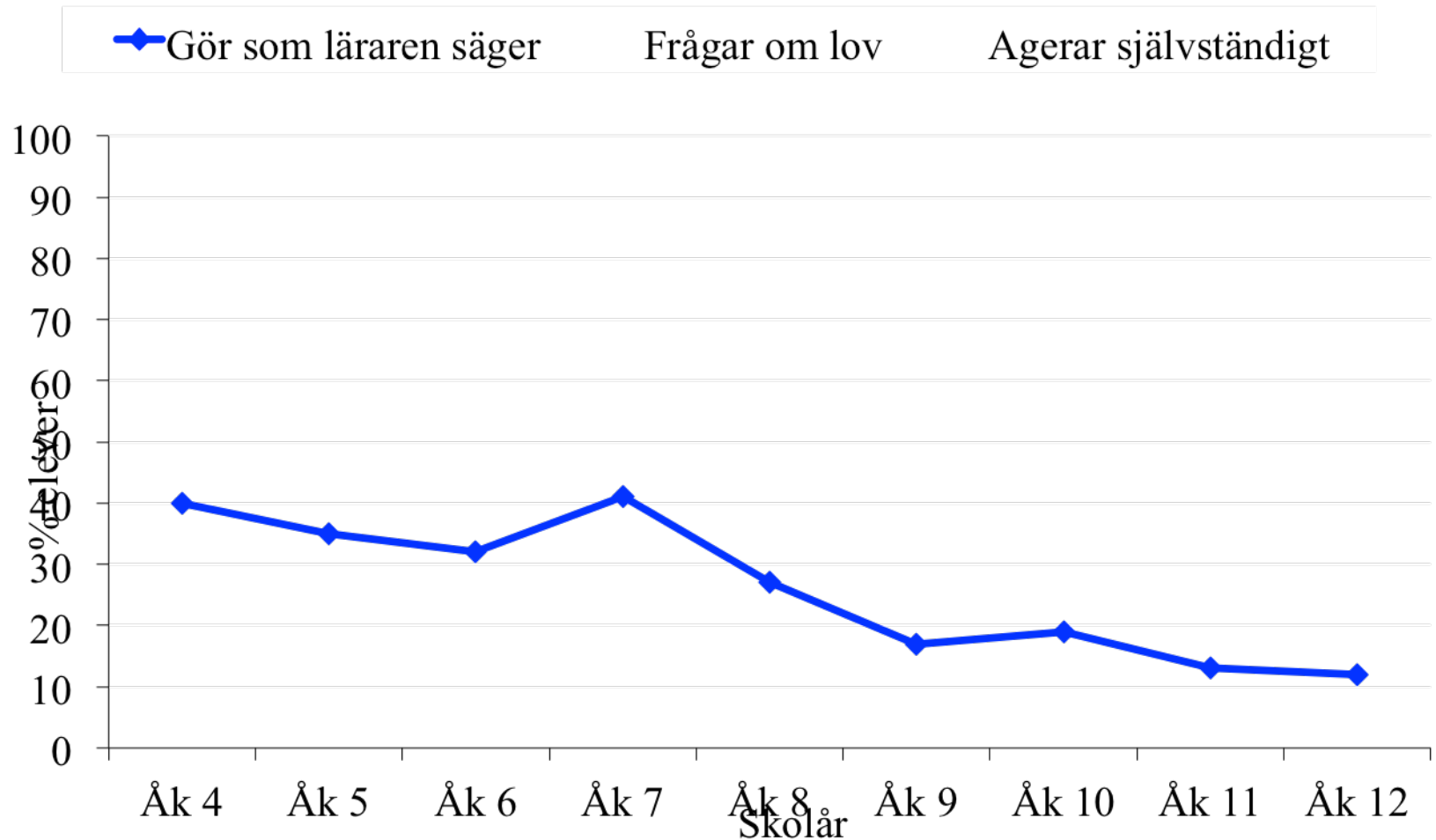
En deluppgift för att mäta självständighet

- I undervisningen får du i uppgift av läraren att så snabbt som möjligt ta reda på hur en sak tillverkas. Du ska läsa om det i en bok i biblioteket. Men på väg till biblioteket kommer du på att en granne till dig kan mycket om denna sak. Det vore enklast att ringa och fråga honom. Hur gör du?

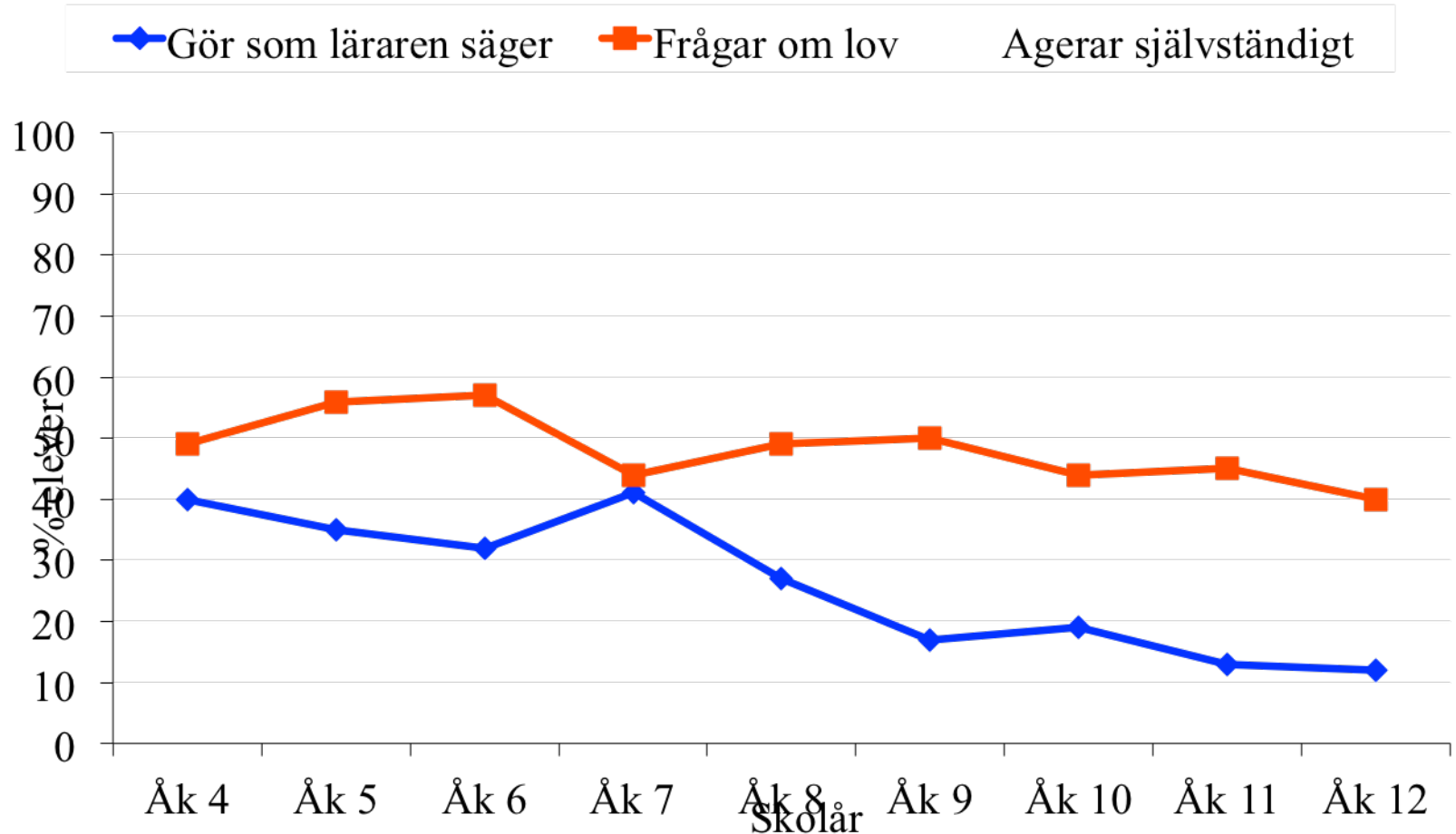
Svarsalternativ:

1. Går till biblioteket som läraren sagt
2. Frågar läraren om du får göra som du själv tänkt
3. Gör som du själv tänkt utan att fråga läraren

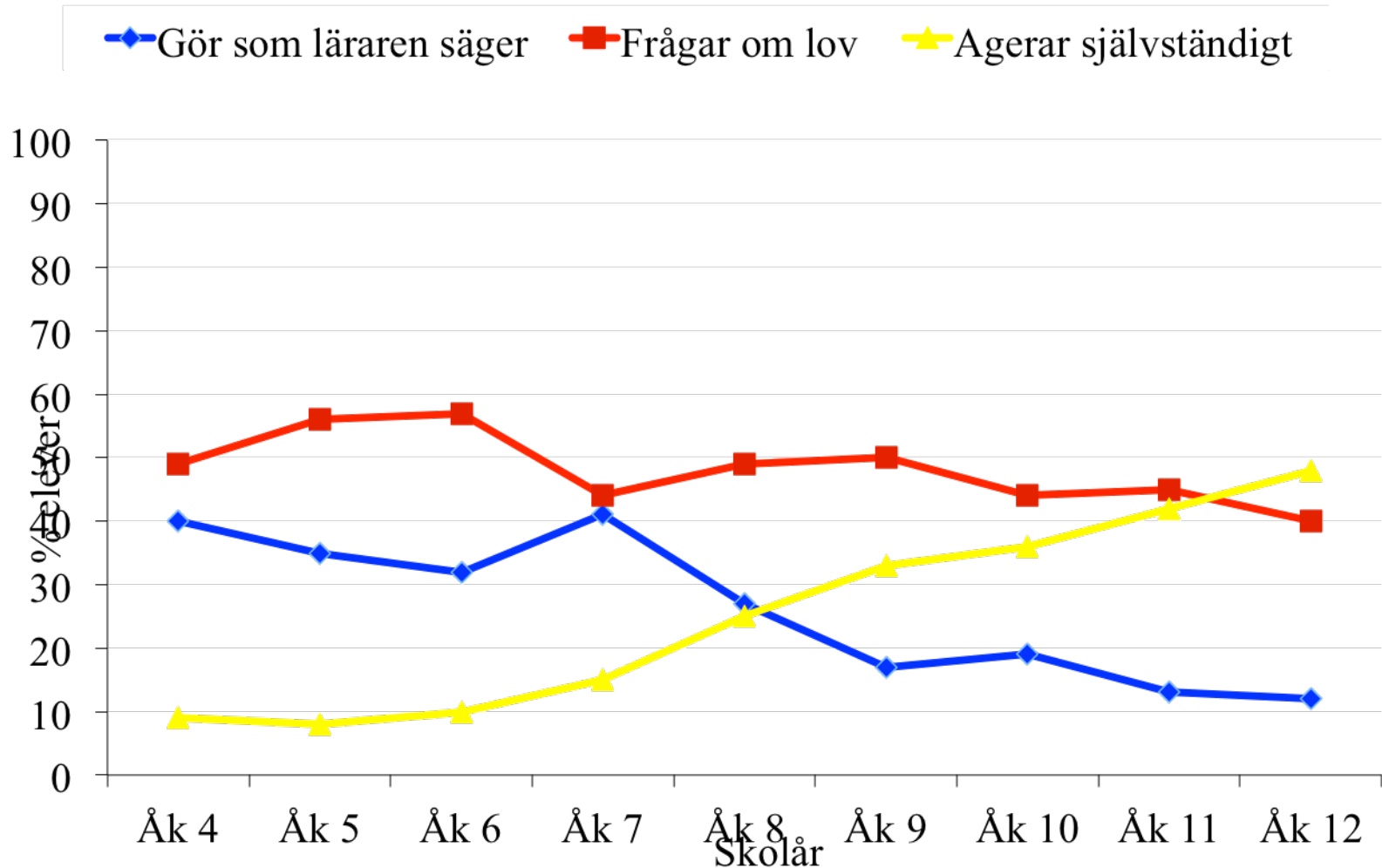
Självständighet under skolåren

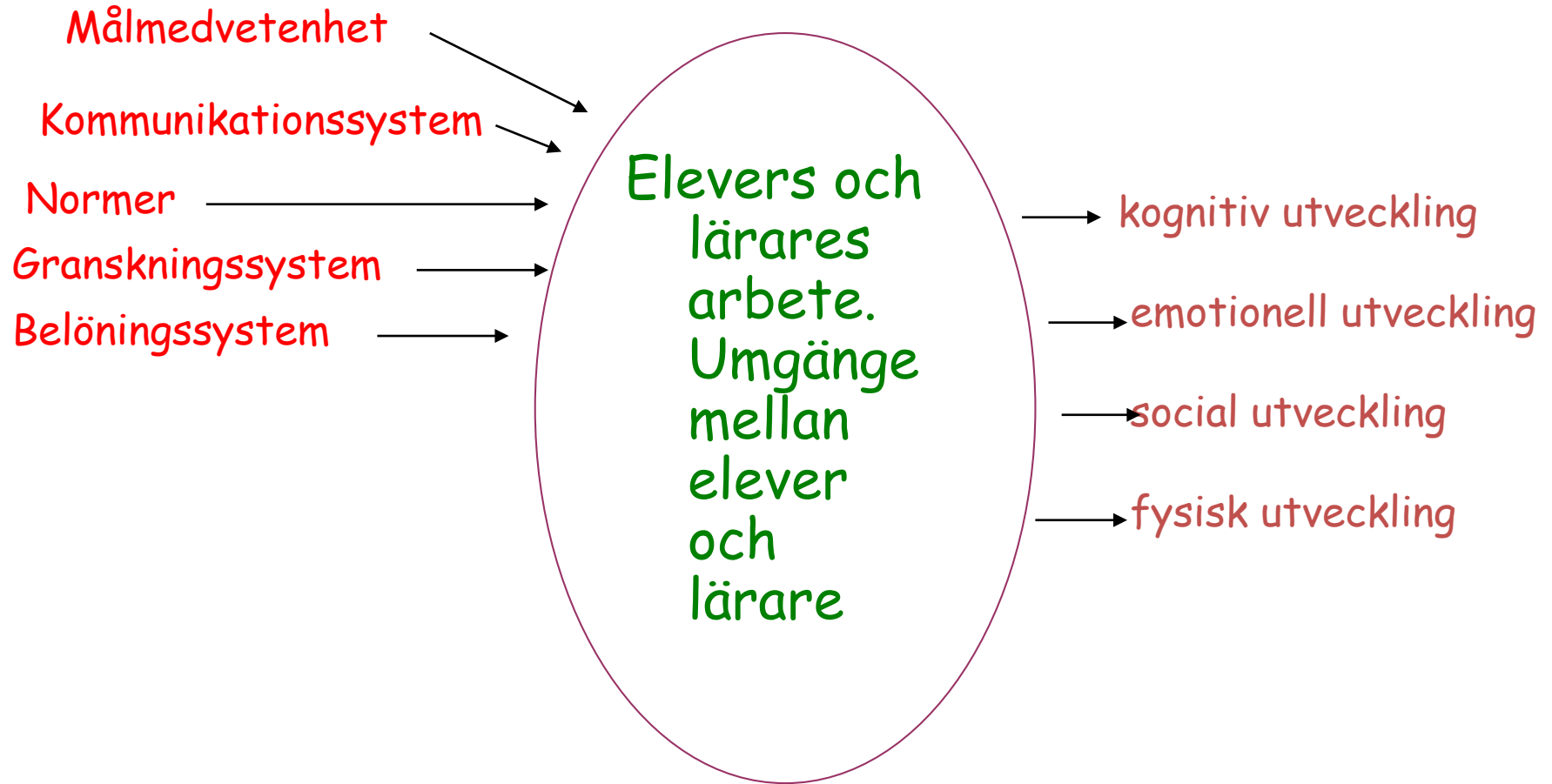
Självständighet under skolåren

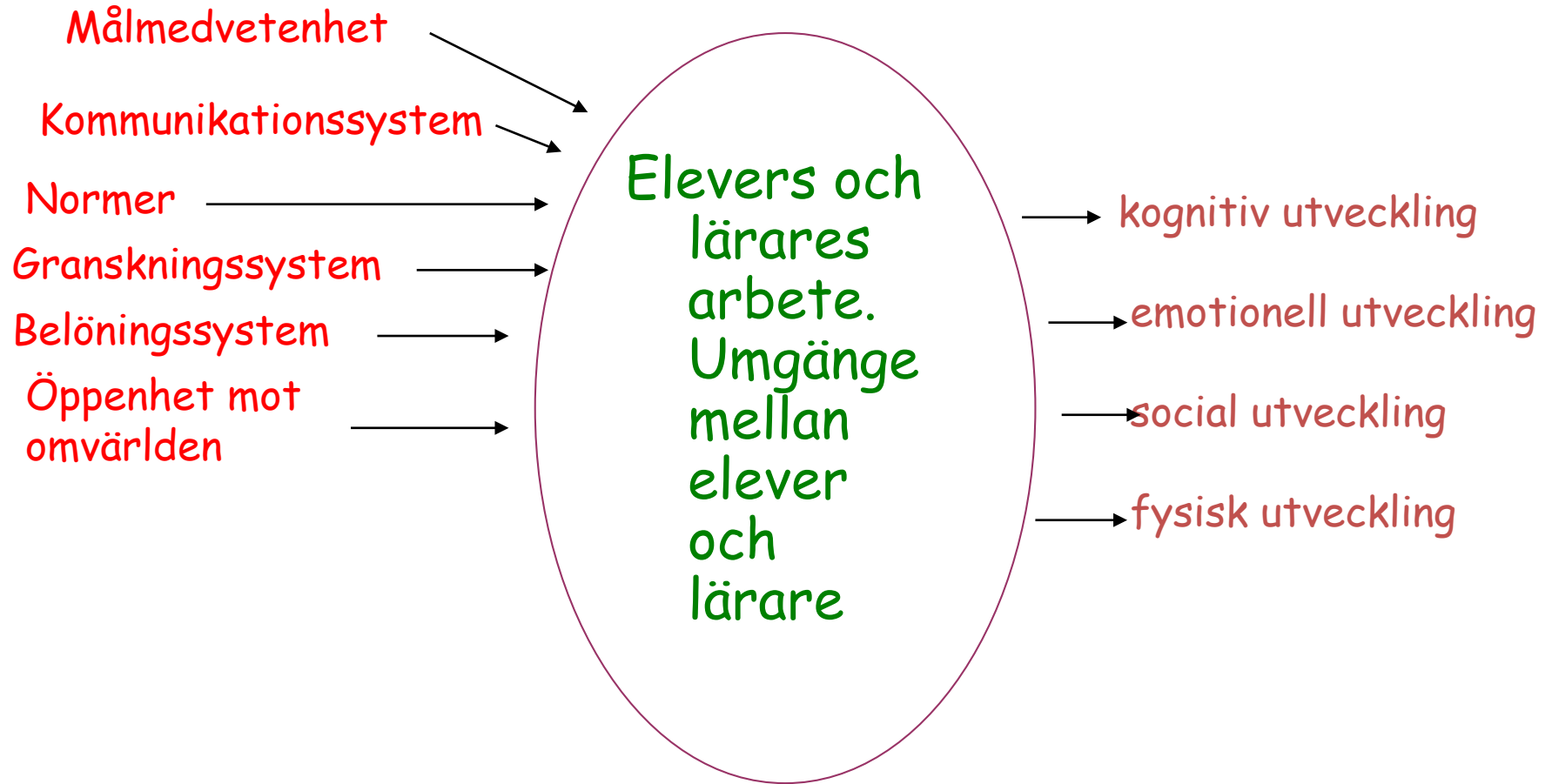
Självständighet under skolåren

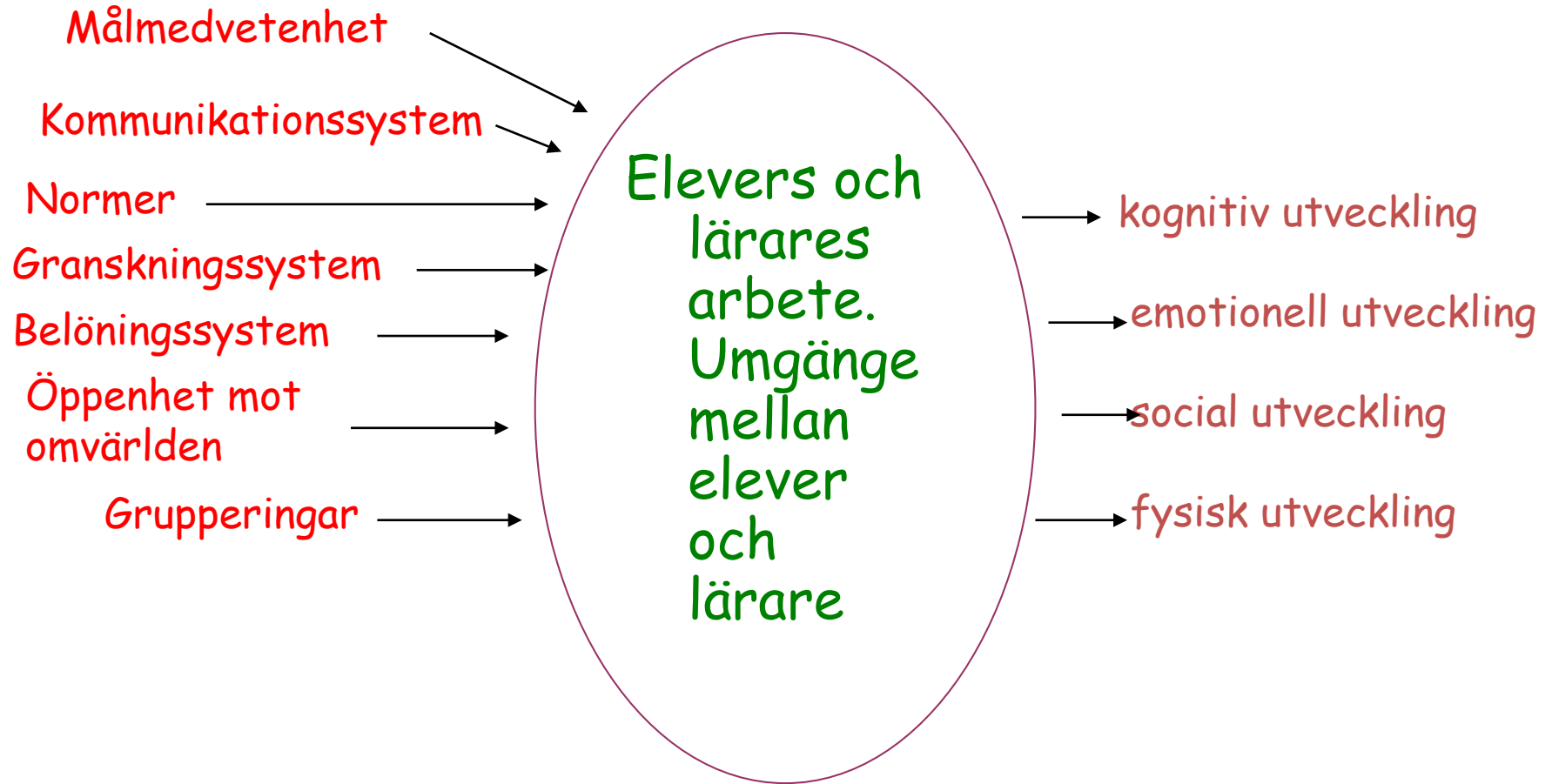
Orsaker till lärande på skolnivå.

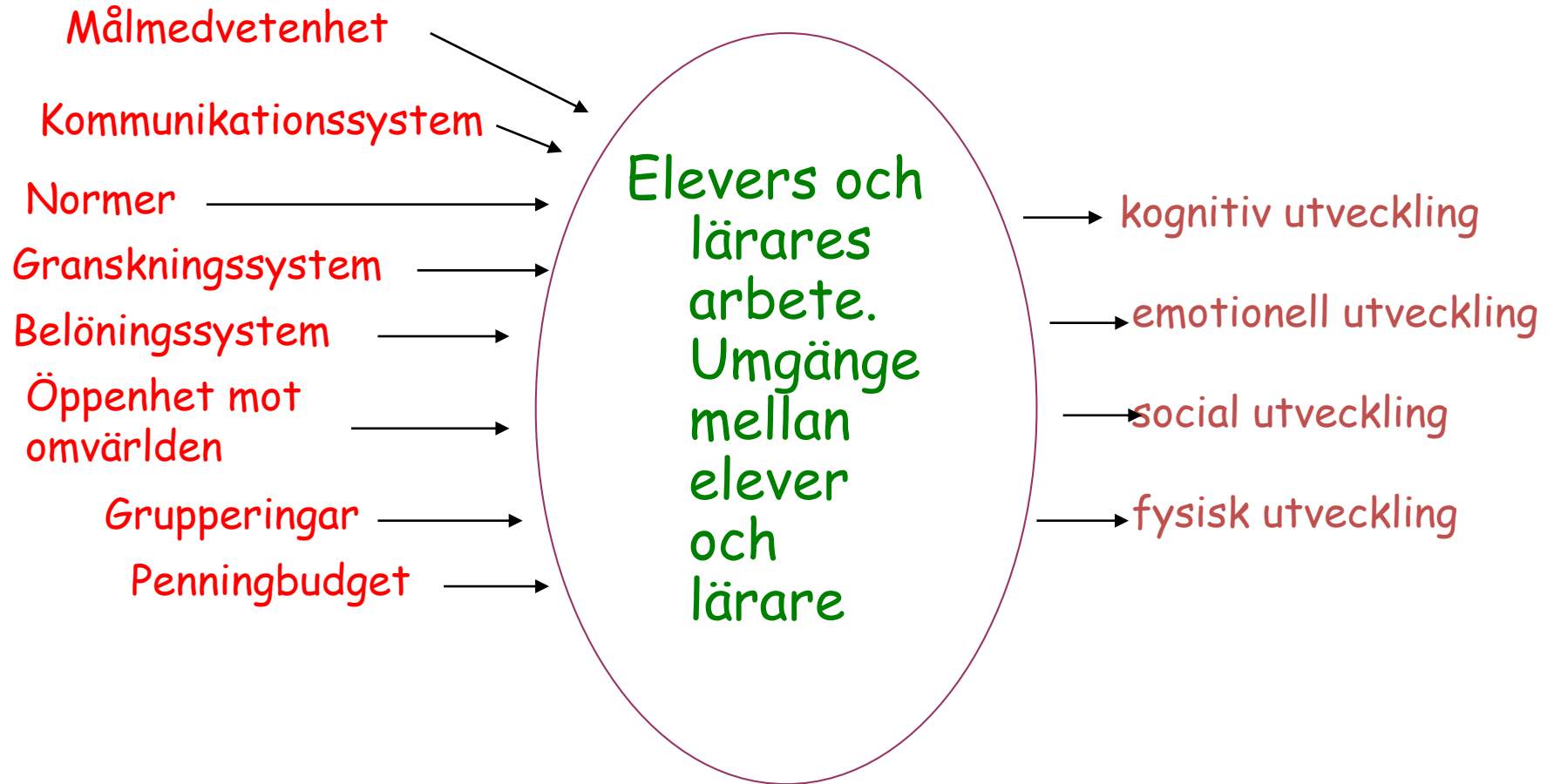
Orsaker till lärande på skolnivå.

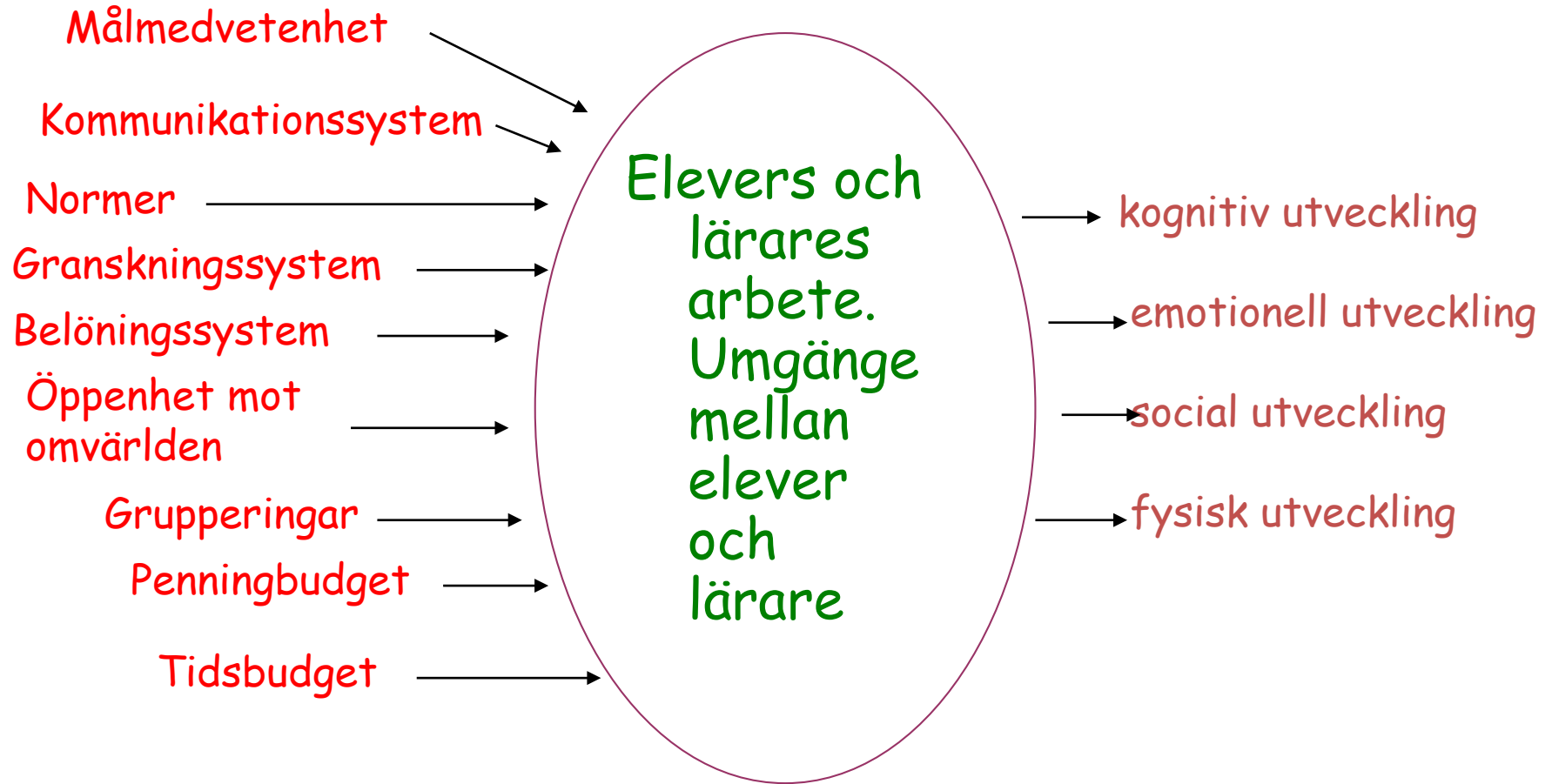
Orsaker till lärande på skolnivå.

Orsaker till lärande på skolnivå.

Orsaker till lärande på skolnivå.

Addera! Alla hjälps åt!

1000

20

1000

30

1000

40

1000

10

Summan blev:

4100 !!!

I skolan har du många olika ämnen och lärare. Klassen arbetar på många olika sätt. Hur ofta brukar de olika arbetssätt som finns uppräknade här förekomma i din klass?

Flera gånger per dag	Enstaka gånger per dag	Enstaka gånger veckan	Någon gång i månaden	Aldrig eller Nästan aldrig
-----------------------------	-------------------------------	-----------------------	----------------------	----------------------------

Klassen sitter och lyssnar, läraren pratar

☒	☐	☐	☐	☐
-------------------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

Läraren pratar och ställer frågor. Enskilda elever svarar

☐	☒	☐	☐	☐
--------------------------	-------------------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

Läraren och klassen diskuterar gemensamt

☒	☐	☐	☐	☐
-------------------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

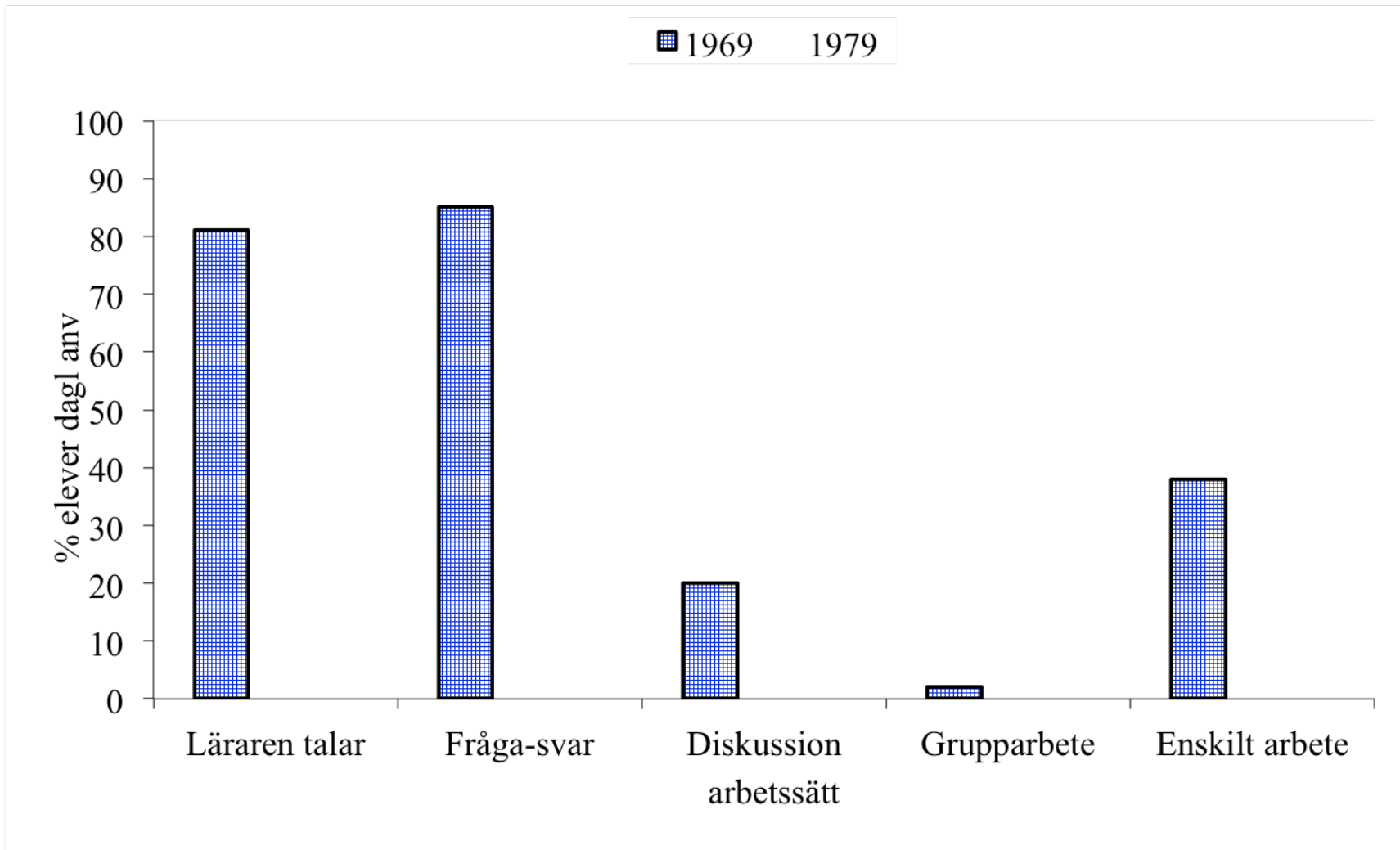
Grupparbete med speciella uppgifter

☐	☒	☐	☐	☐
--------------------------	-------------------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

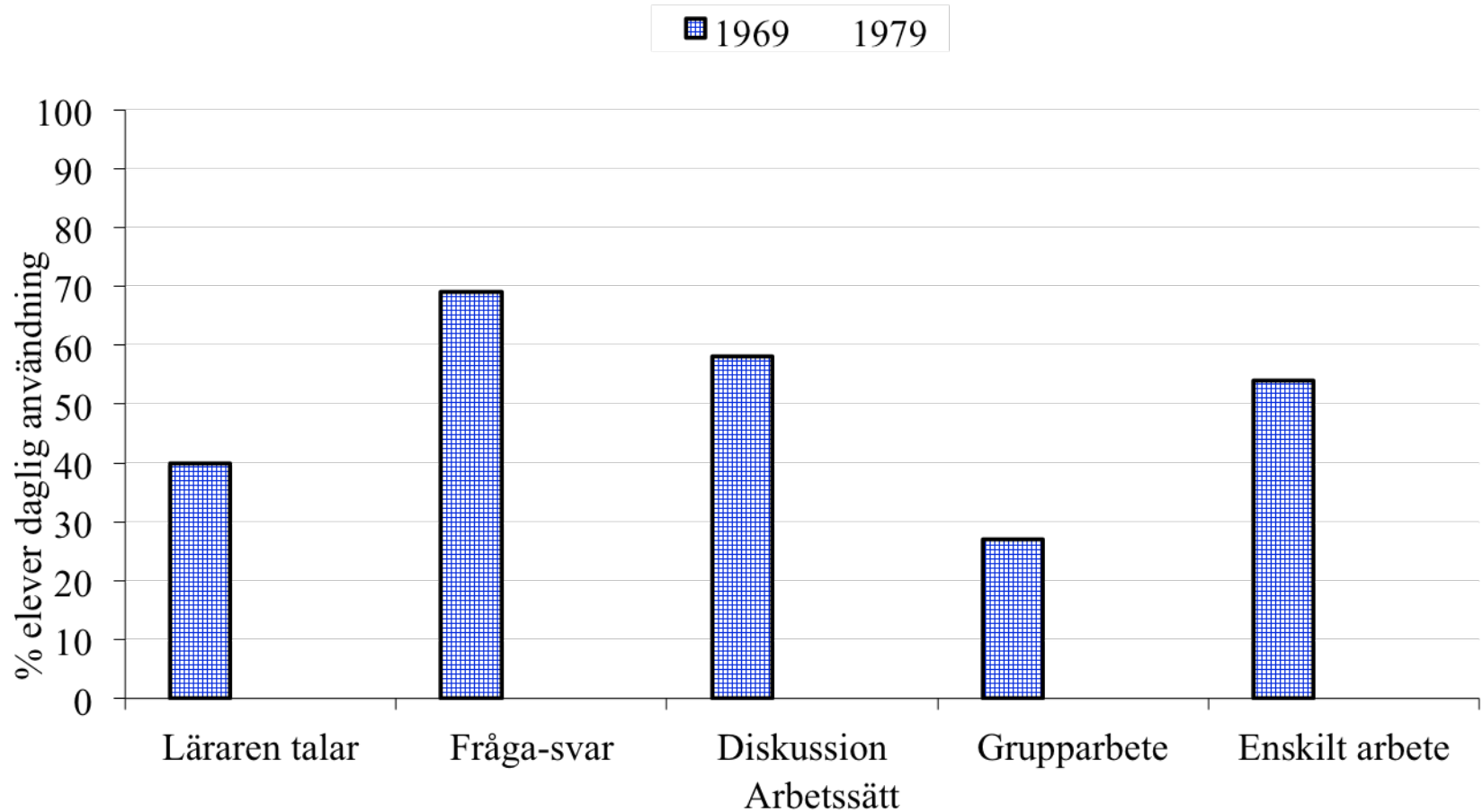
Eleverna arbetar var för sig med speciella arbetsuppgifter

☒	☐	☐	☐	☐
-------------------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

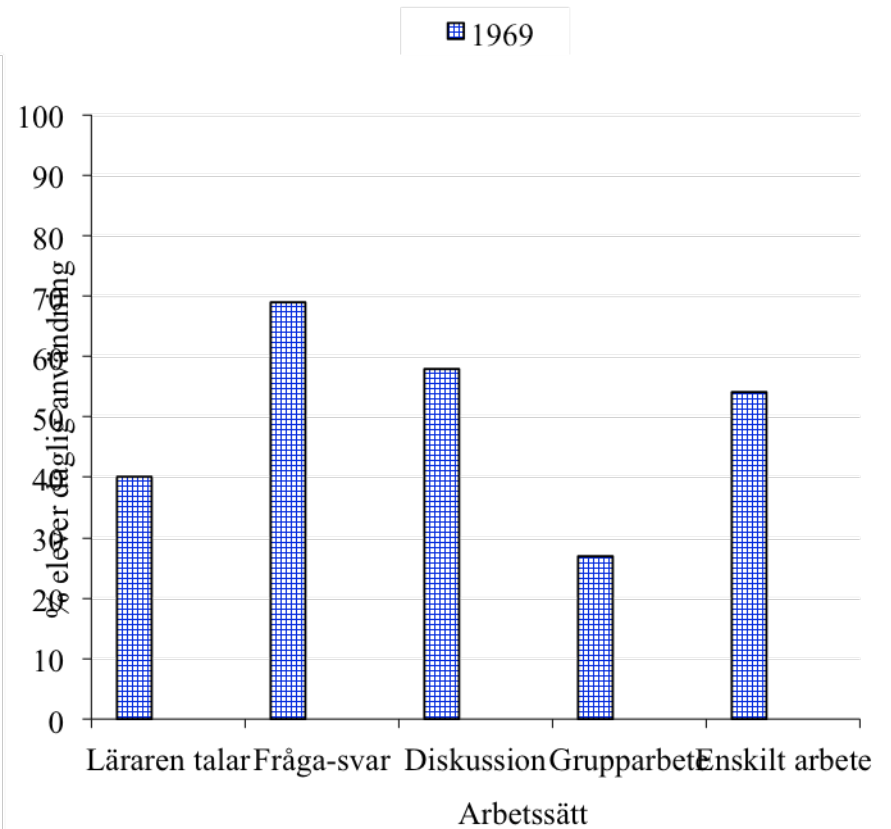
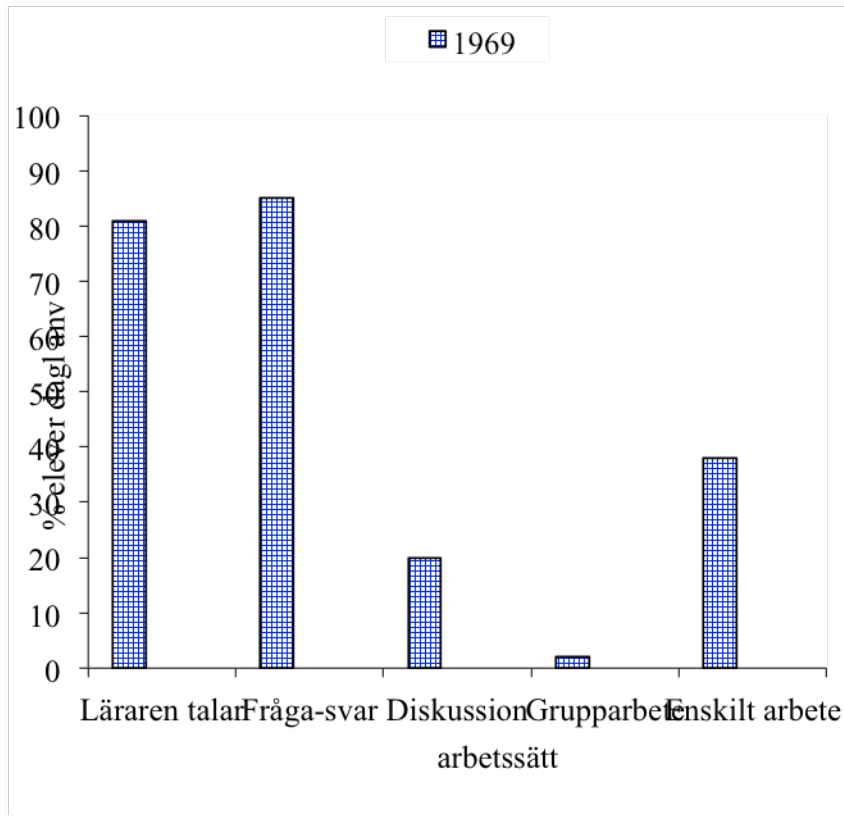
Arbetsätt i daglig användning, elevers bild 1969

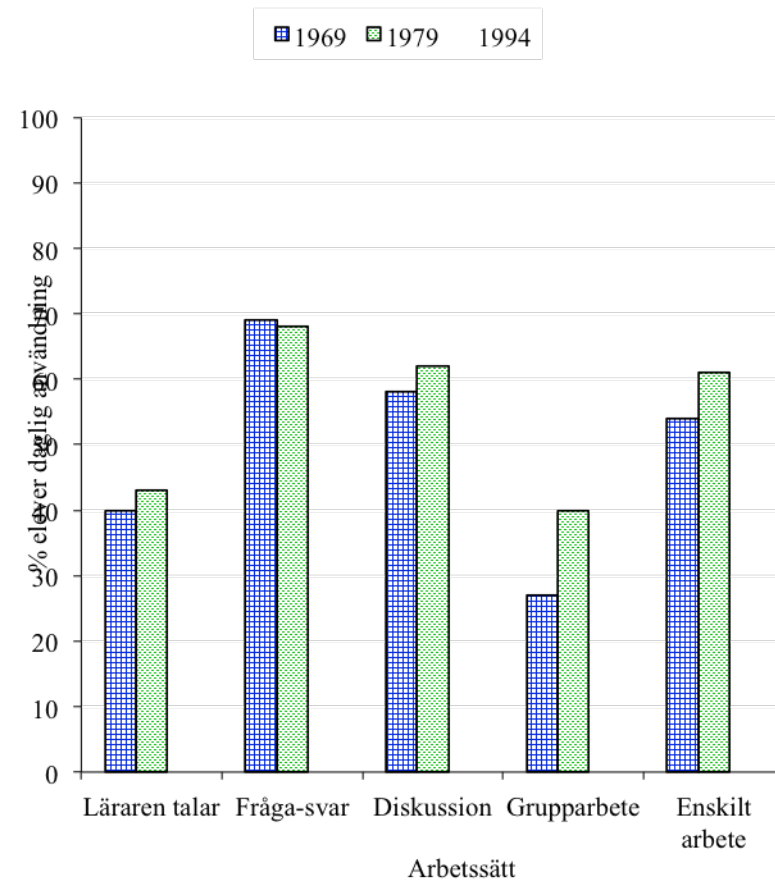
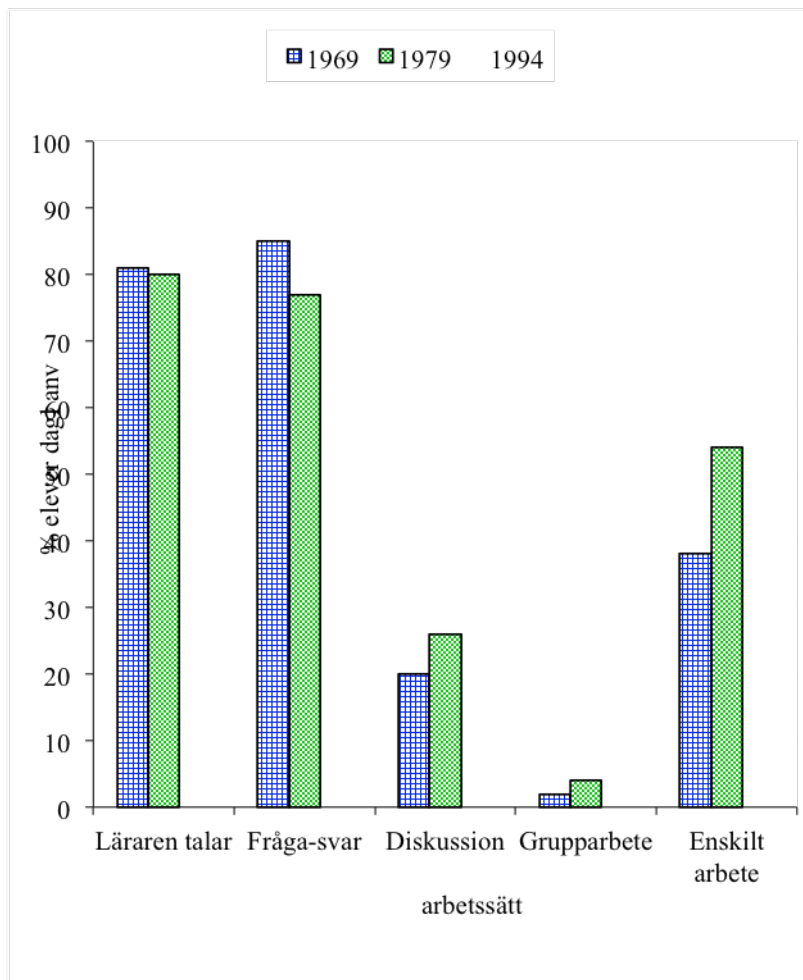
Arbetsätt i daglig användning, lärares bild 1969

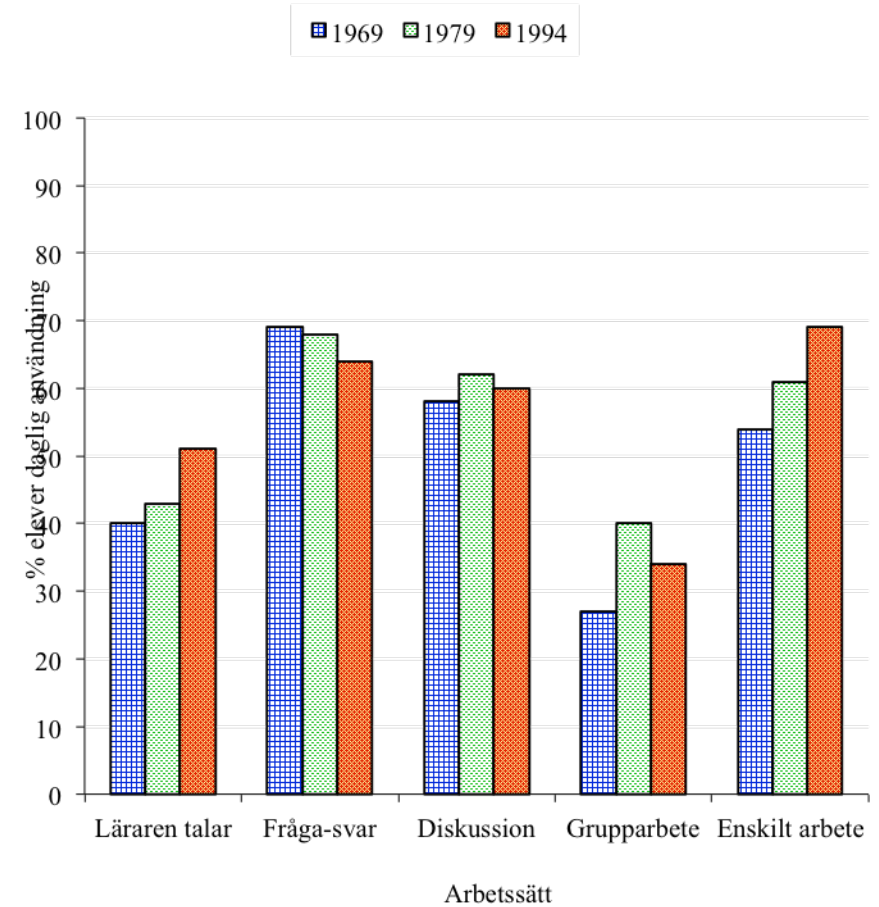
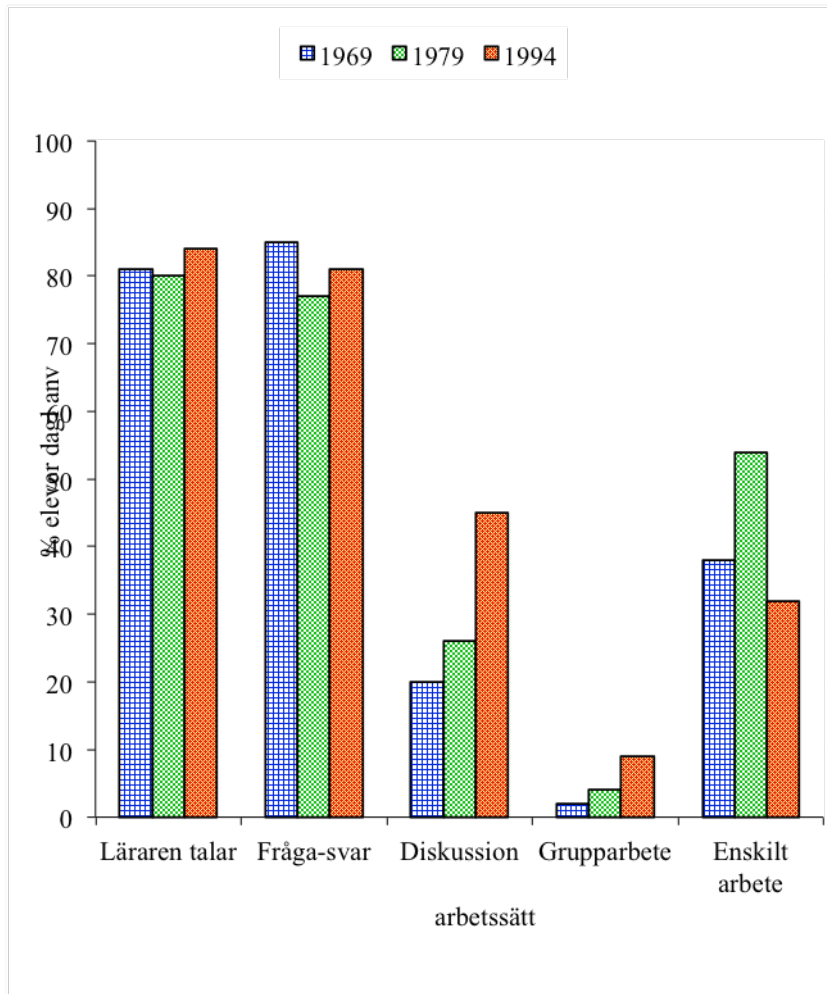
Arbetsätt i daglig användning, elevers och lärares bild. 1969

Arbetsätt i daglig användning, elevers och lärares bild. 1969 och 1979

Arbetsätt i daglig användning, elevers och lärares bild. 1969, 1979 och 1994

Planeringsunderlag

	Granska	Värdera
Vad?		
Hur?		
Vem?		
När?		

Planeringsunderlag

	Granska	Värdera
Vad?	Svara för att eleverna får pröva olika arbetssätt och arbetsformer	Är blandningen OK?
Hur?	Observationer	Rektor+lärare
Vem?	Elever i år 4-12	V 6
När?	V 43 och V44	

Elevers observationer av två veckors arbete - % av antal femtonminuters-perioder.

	år 4-6	år 7-9	år 10-12
Lyssnar på lärare	22		
Enskilt arbete	50		
Grupparbete	20		
Diskussion	38		
Undersöker	26		
Vid datorn	10		

Elevers observationer av två veckors arbete - % av antal femtonminuters-perioder.

	år 4-6	år 7-9	år 10-12
Lyssnar på lärare	22	13	
Enskilt arbete	50	58	
Grupparbete	20	10	
Diskussion	38	39	
Undersöker	26	28	
Vid datorn	10	9	

Elevers observationer av två veckors arbete - % av antal femtonminuters-perioder.

	år 4-6	år 7-9	år 10-12
Lyssnar på lärare	22	13	25
Enskilt arbete	50	58	30
Grupparbete	20	10	19
Diskussion	38	39	19
Undersöker	26	28	7
Vid datorn	10	9	16

Den lärande organisationen

- o Företar sig aktioner - inåt och utåt
- o Iakttar sig själv och andras reaktioner
- o Bearbetar iakttagelserna och analyserar
- o Ordnar vad man lärt
- o Utövar minne - lagrar, plockar fram, översätter till nya lägen

Spørsmål workshop

- o Er det bruk for vitenskapelige utviklede instrumenter i min skole? Hvor å finne dem?
- o Er det bruk for vitenskapelige utviklede idéer?
- o Finnes spørsmål dere ønsker å ta opp til forskerne som kan støtte skolers utvikling?